

„Dziewczyńskie historie” – scenariusz spotkania w kinie

Krótkie streszczenie:

Dziewczyńskie historie to dokumentalna opowieść o życiu dwóch bohaterek – Jagody i Zuzi – wkraczających w wiek nastoletni. Dziewczyny prowadzą pierwszoosobową narrację, podczas której przybliżają widzom swój punkt widzenia na istotne wartości w ich codziennym życiu: rolę przyjaźni, kształtującą się tożsamość, dojrzewanie, kontakty z rodzicami, pierwsze związki i wyzwania szkolne. Fragmenty życia obu bohaterek i ich komentarze pozwalają bez zbędnego patosu, w sposób przystępny i bliski wielu młodszym nastolatkom zrozumieć, co mogą przeżywać młodzi ludzie w tym okresie rozwoju.

Najważniejsze idee:

Moją historię mogę opowiedzieć właśnie ja. Nastolatek w roli głównego narratora swojego, dynamicznie się zmieniającego, życia.

Wątki dodatkowe:

- Dziewczyńskie a chłopackie historie: jak różni się przeżywanie okresu dorastania między dziewczętami a chłopcami.
- Przyjaźń: jej zrozumienie i ewolucja tego pojęcia przez okres nastoletni.
- Szkoła jako scena: jaką rolę odgrywa uczeń?
- Zakochanie, zauroczenie, związki – testowanie siebie w nowych rolach.
- Złudzenie publiczności i nastoletni egocentryzm jako dwa mechanizmy zniekształceń poznawczych u młodych ludzi.
- Relacje z rodzicami jako coś, co podtrzymuje, karmi lub utrudnia start w dorosłość.
- Reportażowa forma filmu – specyfika tego rodzaju narracji.

PRZED FILMEM

1. Zwrócenie uwagi na główny wątek filmu i odwołanie się do przeżyć, które towarzyszą bohaterkom, a mogą być też bliskie nastoletnim widzom.
2. Podkreślenie, że w czasie filmu mogą pojawić się trudne emocje i myśli. Zapewnienie, że po projekcji będzie przestrzeń, żeby o nich porozmawiać.
3. Ukierunkowanie uwagi młodych widzów na wątki główne/poboczne.

Zapowiedź osoby prowadzącej: *Za chwilę obejrzymy film, w którym dwie bohaterki opowiedzą o tym, jak postrzegają swoją rzeczywistość: co jest dla nich ważne, a co trudne. Problemy, które w nim się pojawiają, mogą być Wam w jakiś sposób znane lub bliskie, a może zupełnie się z nimi nie będziecie zgadzać. Po projekcji chciałbym/chciałabym zaprosić Was do rozmowy o tym, co zauważyście i uznacie za ciekawe, ważne albo trudne.*

W trakcie oglądania filmu spróbujcie zwrócić uwagę na kilka rzeczy:

- Jakie są najważniejsze sprawy w życiu bohaterek filmu?
- Jak bohaterki rozumieją dojrzewanie?
- Co jest w nim trudnego, a co je ułatwia?
- Do czego nawiązuje tytuł?

Nie musicie tego zapamiętać idealnie, chodzi o to, żebyście to zauważyli i po filmie o tym porozmawiamy.

Wskazówki dotyczące zachowania grupy

Kiedy grupa jest żywa/hałaśliwa Ustal z grupą kontrakt, np. powiedz: *Umówmy się na jedną rzecz: każdy może mieć swoje zdanie, ale zachowujemy się i mówimy tak, żeby nikogo nie ranić. To również wiąże się z tym, że nie przeszkadzamy sobie nawzajem.*

Kiedy grupa jest cicha i nie chce współpracować Sformułuj komunikat typu: *Możecie słuchać, nie musicie teraz nic mówić – to też jest w porządku.*

PO FILMIE

1. Pozwolenie widzom na podzielenie się pierwszymi przeżyciami po projekcji.

- Moje pierwsze wrażenie po obejrzeniu filmu.
- Czy był moment, który okazał się dla Was wyjątkowo znajomy albo poruszający? (Jeśli jest cisza: *Kto miał taki moment – ręką w górę. Kto miał moment, który dał do myślenia – ręką w górę*).

2. Poprowadzenie dyskusji wokół tematów głównych i pobocznych.

Lp.	Pytania/refleksje	Przykładowe odpowiedzi – inspiracje do rozmowy
1	Dlaczego film nosi taki tytuł? Co to znaczy, że narracja jest pierwszoosobowa? Co daje taki sposób przedstawienia treści?	Opowieść snuta przez dwie nastoletnie bohaterki. Pokazuje bezpośrednio przemyślenia dziewczyn. Reportażowa forma pomaga wczuć się w świat przedstawiony, zbliża do narratorek.
2	Z jakimi wątkami zapoznają nas dziewczyny? Jakie są inne – szczególnie ważne z Waszej	Przyjaciele, związki, grupa rówieśnicza, szkoła, rodzina, dom, rodzeństwo, hobby, social media... (zebranie odpowiedzi i parafraza, połączenie w kategorie, np. muzyka, sport, pasje).

	perspektywy – obszary życia nastolatka?	
3	Jaką rolę w życiu bohaterów odgrywa szkoła? Czym dla nastolatka jest bycie uczniem?	Zdobywanie wiedzy, kontakty rówieśnicze, rywalizacja, budowanie pozycji w grupie, plany na przyszłość, poszukiwanie siebie i testowanie się w różnych rolach (uczeń, kolega, przewodniczący, outsider...).
4	Jak zmienia się definicja przyjaźni wraz z naszym dorastaniem? Po czym można poznać, że to prawdziwa przyjaźń?	Od „ulubionego kolegi do zabawy” do głębokiej lojalności i bliskości – poszerzanie zrozumienia oraz znaczenia roli najbliższego przyjaciela. Cechy przyjaciela: lojalny, wierny, oddany, zaangażowany, pozwalający na dystans, dający przestrzeń, znający nas i rozumiejący, lubiący podobne rzeczy, wyznający podobne wartości, akceptujący.
5	Dojrzewanie przebiega inaczej u dziewcząt niż u chłopców. Czy więcej jest podobieństw, czy jednak różnic? Jak mogłyby wyglądać „chłopięce historie”, gdybyś to Ty je miał przedstawić? Jak sądzicie, jak mogłyby one wyglądać?	Różnice biologiczne, oczekiwania społeczne, wcześniejsze/szybsze dojrzewanie. Dojrzewanie psychiczne – emocjonalne, zindywidualizowane, a jednocześnie wspólne wszystkim doświadczenie stawania się dorosłym sobą. Podobieństwo trudności: bunt, niezrozumienie, trudności relacyjne, poszukiwanie sensu i celu. Danie przestrzeni i zachęcenie do wypowiedzi nie tylko chłopców, lecz także dziewcząt na temat ich wyobrażeń o „chłopięcych historiach”.
6	Okres dojrzewania to czas, kiedy każdy zaczyna zupełnie samodzielnie pisać „swoją historię”. Jakie ważne wątki dodałabyś/dodałbyś do tego filmu? Co jest najtrudniejsze, a co najlepsze, w byciu „narratorem swojego życia”?	Zebranie odpowiedzi, parafraza. Trud bycia narratorem: samotność, konieczność ponoszenia konsekwencji, zagrożenia związane z odsłanianiem się – można zostać wyśmianym, skrytykowanym. Zalety bycia narratorem: samodzielność, samostereowność, sprawczość, poczucie kontroli, przyjemność z robienia tego, co sprawia nam radość, brak ograniczeń płynących z narzuconych ról.
7	Czy znacie pojęcia: „złudzenie publiczności” lub „nastoletni egocentryzm”?	Złudzenie publiczności – zjawisko charakterystyczne dla okresu dojrzewania polegające na przekonaniu, że inni ludzie

	Jak Wam się kojarzą? Czy zauważacie je u filmowych bohaterów lub u siebie? W jakich sytuacjach?	nieustannie obserwują i oceniają nastolatka. W efekcie młoda osoba może nadmiernie przejmować się swoim wyglądem, zachowaniem czy opinią innych. Przykład: nastolatek uważa, że wszyscy w szkole zwrócą uwagę na jego nową fryzurę albo na drobny pryszc na twarzy. Nastoletni egocentryzm – sposób myślenia typowy dla młodzieży, w którym nastolatek koncentruje się głównie na własnych przeżyciach, emocjach i problemach, ponieważ uznaje je za wyjątkowe i trudne do zrozumienia przez innych. Przykład: nastolatek przeżywa rozstanie i jest przekonany, że nikt go nie zrozumie ani nikt poza nim tego w podobny sposób nigdy nie przeżywał. Chwila z refleksją – czy widać te mechanizmy w filmie, czy widzowie rozpoznają je u siebie?
8	Jak oceniasz sposób prowadzenia narracji w filmie? Jakie wrażenie na Tobie zrobił? Co ostatecznie wynosisz z projekcji?	Wysłuchanie ocen, przemysłów

Treści wrażliwe (co może być trudne dla młodzieży):

- poczucie braku – dostrzeżenie przez porównanie, że czegoś brakuje w życiu nastolatka (przyjaciela, wsparcia rodziców, sukcesów szkolnych...);
- chęć oddalenia się i zdystansowania od wstydlivych tematów związanych z dojrzewaniem – niechęć do znajdowania punktów wspólnych z bohaterami, wyśmianie i odsunięcie się od przeżyć bohaterów;
- dotykane tematów, na które jeszcze nie są gotowi, a które podejmowane są w filmie (poczucie niezrozumienia, zagrożenia, obcości).

KOŁA RATUNKOWE W SYTUACJACH PROBLEMOWYCH

Przy pytaniach bezpośrednich

Jeśli grupa będzie miała trudność z udzieleniem odpowiedzi z poziomu JA, można przekształcić pytanie: *Jakie są szczególnie ważne z Twojej perspektywy na Jakie bywają szczególnie ważne dla ludzi...? / Jak sądzisz, co jest ważne dla ludzi?*

śmiech/ bagatelizowanie

Komentarz osoby prowadzącej: *Czasem śmiech pojawia się, gdy coś jest dla nas trudne. Możemy spróbować przyjrzeć się, co się pod nim kryje.*

raniące i złośliwe komentarze z sali

Komentarz osoby prowadzącej: *Zatrzymajmy się, spróbujmy powiedzieć to w sposób, który nikogo nie rani.*

zejście z tematu

Komentarz osoby prowadzącej: *To ciekawe, o czym mówisz. Wróćmy teraz do wątku...*

cisza i brak odpowiedzi

Komentarz osoby prowadzącej: *Możecie tylko o tym pomyśleć, nie musicie odpowiadać na głos, spróbujcie to zrobić we własnej głowie. Kto się zgadza – ręka w górę.*

PODSUMOWANIE:

Istotą dyskusji jest zachęcenie młodych widzów do refleksji i do formułowania własnych przemyśleń. Wiek nastoletni to czas, kiedy młodzi widzowie często słyszą, co „powinni”, a rzadko mają przekonanie o tym, że to oni są ważni i słyszani. Warto z zaciekawieniem pochylić się nad głosami młodzieży – autentyczne zainteresowanie pozwoli im na coraz bardziej świadomą refleksję i wgląd w swoje emocje. Ten film szczególnie zachęca do tego, żeby wziąć sprawy w swoje ręce, i do odwagi, by zabrać głos i opowiedzieć swoją historię.

Młodym ludziom może być jednak trudno posługiwać się własnym przykładem i odsłaniać się, mówić o własnych uczuciach. Doskonale, jeśli będą potrafili dostrzec analogię między sobą a filmowymi bohaterami i ją nazwać – pozwoli to w sposób bezpieczny opracowywać trudne treści i zagłębiać się w analizę proponowanych wątków.

Na koniec warto sparafrazować najważniejsze wątki poruszone w czasie dyskusji: można zacytować pokrótce wypowiedzi poszczególnych uczestników, by docenić ich wkład.

Przykładowe podsumowanie:

Dojrzewanie to czas, w którym można zaczynać tworzyć własny scenariusz życia i wypełniać go treścią. Sposób, w jaki o swoim życiu opowiadają bohaterki „Dziewczyńskich historii”, pokazuje, jak podobnie, a jednocześnie jak różnie przeżywać można ten okres dorastania. Rozmawialiśmy, jakie są szczególnie ważne obszary życia nastolatka: co w nich może się wydarzać i czego można się spodziewać. Samo stawanie się coraz bardziej sobą to jednak proces, który może trwać niemal przez całe życie, bo w każdym momencie możemy poszukiwać sensu, celu i zdobywać się na nowe refleksje. Warto przyglądać się sobie i rozmawiać o tym, jak rozumiemy przyjaźń, wiedzę czy rodzinę, by wzajemnie się wzbogacać oraz wspierać w trudach tej drogi. Dlatego szczególnie dziękuję za Waszą otwartość i dzielenie się swoimi przemyśleniami.